

Samen door het BOS
Belangenbehartigen,
Ontmoeten en Stimuleren

Vereniging en Stichting ABC

Jaarverslag 2014

Inleiding

In 2013 kreeg ons jaarverslag de titel “Door de bomen het BOS blijven zien”.

BOS is onze missie **B**elangenbehartigen, **O**ntmoeten en **S**timuleren van en voor laaggeletterden, onze achterban.

Het jaar 2014 karakteriseren we als “Samen door het BOS”. Hoe we dat gedaan hebben vind u in dit jaarverslag. We hebben er niet zomaar een beetje rondgedwaald maar geprobeerd koers te houden. De koers was die op weg naar stabiele toegankelijke voorzieningen waar laaggeletterden op professionele manier kunnen werken aan het verwerven van die broodnodige basisvaardigheden. Die weg blijkt nog lang. In de lente van 2015 blijkt de rijksoverheid nog niet verder te gaan dan een nieuw project tot 2018 te benoemen. In de hoop dat de maatschappij (en de decentrale overheden) dat uiteindelijk wel zullen uitwerken in iets blijvends. De uitdaging voor 2015 en verder blijft vooralsnog dezelfde.

In dit jaarverslag geven we een inkijk in wat ABC in 2014 gedaan heeft in het B(elangenbehartiging) O(ntmoeten) S(amenwerken), zowel wat er op landelijk vlak is gedaan als wat er zich in de provinciale afdelingen heeft afgespeeld.

In Nederland zijn ruim 1,5 miljoen mensen laaggeletterd. Zij beheersen onvoldoende de basisvaardigheden, nodig om zelfstandig te functioneren in het dagelijks leven, op het werk of bij de opvoeding van hun kinderen. Laaggeletterdheid is een bron van sociale, economische, culturele en politieke uitsluiting.

Een modern en welvarend land als Nederland kan niet toelaten dat ongeveer 10% van de volwassen bevolking niet goed kan meedoen. Mensen hebben er recht op om die basisvaardigheden te leren, die nodig zijn om zelfstandig te kunnen functioneren. Ook als ze daar in hun jeugd onvoldoende in geslaagd zijn.

ABC is in 1996 opgericht als Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering. De oprichtingsdatum was 8 september, de internationale alfabetiseringsdag. De reden van oprichting was, de zorg over de beschikbaarheid van voldoende en kwalitatief goede mogelijkheden voor Nederlandstalige laaggeletterden om als volwassene lezen, schrijven en rekenen te kunnen leren of hun vaardigheid daarin te verbeteren.

De Stichting is in die 17 jaar gegroeid, van een in Noord-Brabant gestart initiatief naar een landelijke belangenbehartigingsorganisatie met 6 provinciale afdelingen: Limburg, Noord-Brabant, Gelderland, Overijssel, Noord-Holland en Zeeland, met zo’n 200 aangesloten ambassadeurs. Ambassadeurs zijn (voormalig) laaggeletterden die zijn getraind in het houden van presentaties, het voeren van gesprekken met ‘lotgenoten’ en met politici en in het omgaan met de media. Zij zijn het kader van de “vakbond” voor laaggeletterden. Zij zetten zich in om laaggeletterden aan te sporen (weer) te gaan leren en ze motiveren lokale en regionale beslissers om ervoor te zorgen dat er voldoende en goede mogelijkheden zijn om te leren.

De afdelingen vormen samen de vereniging ABC. Elke afdeling heeft een bestuur, dat bestaat uit (voormalig) laaggeletterden en een of meerdere vrijwillige begeleiders. De gezamenlijke afdelingsbesturen vormen de algemene vergadering van de vereniging. Daar wordt zowel het beleid van de afdelingen als het landelijke beleid besproken en afgestemd.

De vereniging benoemt een dagelijks bestuur, dat namens ABC op landelijk vlak optreedt en de afdelingen ondersteunt. Dat dagelijkse bestuur van de vereniging vormt ook het bestuur van de Stichting ABC, de rechtspersoon die het geld, dat de activiteiten van ABC mogelijk maakt, verwerft en beheert.

ABC richt zich op 3 activiteiten:

Belangenbehartiging.

We vinden dat iedere volwassene die niet zo goed kan lezen, schrijven, rekenen en/of met de computer omgaan, het recht heeft omdat alsnog te leren. Het recht op basiseducatie geldt voor iedereen. Wij lobbyen om dat recht te realiseren. Daarvoor moeten er voldoende, goede en toegankelijke leermogelijkheden beschikbaar te zijn en moeten mensen actief gestimuleerd worden om aan hun geletterdheid te werken.

Ontmoeten.

Deelnemers aan basiseducatie- cursussen hebben de behoefte om elkaar te ontmoeten en met elkaar van gedachten te kunnen wisselen. ABC organiseert daarom jaarlijks een deelnemersdag voor laaggeletterden die een cursus volgen. Bovendien organiseert de afdeling Limburg samen met de daar actieve ROC's jaarlijks een provinciale deelnemersdag. Daarnaast merken we dat ons netwerk van ambassadeurs versterkt wordt door met hen regelmatig ontmoetingen te organiseren, zowel in de provinciale afdelingen als landelijk.

Stimuleren.

ABC stimuleert de kwaliteitsverbetering van het werk. Zowel het werk van onze ambassadeurs, inclusief het scholen van nieuwe ambassadeurs, maar ook in de vorm van samenwerking met anderen in het uitvoeren van projecten en activiteiten die de kwaliteit van het werk met en voor laaggeletterden vooruit helpt.

Belangenbehartiging

2014 was net als het jaar daarvoor een woelig jaar voor het educatiebeleid. Het landelijke educatiebudget werd in 2013 geminimaliseerd en gefixeerd op € 53,- miljoen euro. In 10 jaar is het beschikbare budget voor educatie van € 340,- miljoen in 2003 teruggelopen naar € 53,- miljoen in 2013. Een reductie van 85%. In 2014 bleef dat budget staan op het niveau van 2013.

Daarnaast werd rond € 5 miljoen besteed aan de 6 pilot projecten Taal voor het Leven. In 2014 werden de positieve effecten van dat programma zichtbaar. Nieuwe groepen taalleerders werden bereikt en nieuwe structuren om het leren effectiever en duurzamer te maken zijn met succes beproefd. Veel van onze ambassadeurs spelen een actieve rol in die proefprojecten. In de projecten wordt steeds helderder wat er door gemeenten kan worden gedaan, zowel inhoudelijk als beleidsmatig, om de strijd tegen laaggeletterdheid te voeren.

We constateren in 2014 helaas ook dat een aantal ROC's hun leeraanbod aan laaggeletterden zijn gaan afbouwen, ook in regio's, zoals N-Limburg waar vrijwel geen alternatieven zijn. Per saldo lijkt er eerder sprake te zijn van een terugloop van de beschikbaarheid van en toegankelijkheid tot leermogelijkheden voor laaggeletterden dan van groei.

De trend dat in 2013 een groeiend aantal ROC's hun educatie-activiteiten begon af te bouwen zet zich langzaam door. In 2014 werd tussen Rijk en ROC's een financiële afbouwregeling, lopend tot 2017 getroffen. Een aantal ROC's kiest voor die afbouw, een minderheid doet dat (nog?) niet.

De zorg die tot de oprichting van ABC leidde in 1996 bleef actueel in 2014. In dat jaar is, samen met de stichting Lezen & Schrijven, veel energie gestoken in pogingen de beleidsontwikkeling, die door het ministerie van OC&W was ingezet, te beïnvloeden.

In 2014 is reikhalzend uitgekeken naar de toegezegde vernieuwing van het beleid. Pas in maart 2015 verscheen het actieprogramma Tel mee met Taal.

Het succes van Taal voor het Leven is begin 2015 inmiddels "vertaald" in dat nieuwe actieprogramma dat tot 2018 tenminste 45000 leerders moet bereiken. Of dat de neerwaartse trend zal keren kunnen we pas na 2015 zien. ABC zal zich tot het uiterste inspannen om zoveel als mogelijk potentiële leerders te bereiken en te motiveren.

Op landelijk niveau zijn in 2014 gesprekken gevoerd met en brieven geschreven naar leden van de 2^e kamer en het ministerie. Kern van de boodschap was steeds het recht van volwassenen op leren lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden.

In dat licht is ook in 2014 door de provinciale afdelingen hard en veel gelobbyd bij gemeenten om goede voorzieningen te behouden c.q. te versterken. Steeds helderder wordt dat de focus van beleidsbeïnvloeding bij de gemeenten ligt en niet meer bij het landelijke beleid. De bestuursleden van de provinciale afdelingen hebben tal van gemeenten bezocht, met raadsleden en wethouders gepraat en bijeenkomsten met/voor hen georganiseerd.

Provinciale afdelingen werkten in 2014 goed samen met lokale en provinciale initiatieven vanuit de bibliotheken. Bibliotheken realiseren zich steeds meer dat ze een sleutelrol vervullen in het bereiken, stimuleren en het scheppen van (nieuwe) mogelijkheden tot leren voor laaggeletterden, nu de “oude” structuren aan het verdwijnen zijn. Vooral de afdelingen Limburg en Overijssel werken intensief samen met de bibliotheken.

Ontmoeten

1. Landelijke deelnemers- en ambassadeursdag 2014

De deelnemersdag is een jaarlijkse dag van ontmoeting voor deelnemers aan lees- en schrijfcursussen. Gemiddeld nemen er 250 mensen aan deel uit alle hoeken van het land. Al 13 keer organiseerden we zo'n dag. Op de deelnemersdag wordt traditioneel een prijs uitgereikt aan die instelling of dat bedrijf dat zich actief heeft ingezet om de communicatie met laaggeletterden te verbeteren. De dag werd in de afgelopen jaren opgehangen aan thema's, die van belang zijn voor de deelnemers, zoals gezondheidszorg, budgetteren, verkiezingen e.d. Er was een plenair programma en 's middags waren er workshops.

Om praktische redenen werd de deelnemersdag 2014 gecombineerd met de landelijke ambassadeursdag 2014

Elk jaar blijkt dat de behoefte van taalambassadeurs groot is om kennis op te halen en nieuwe dingen te leren. De mogelijkheid voor ontmoeting met collega-ambassadeurs en de uitwisseling van ervaringen met elkaar worden ook erg zinvol gevonden en zeer gewaardeerd. De ambassadeurs zouden wel meer contact met elkaar willen hebben en elkaar meer willen ontmoeten. Deze behoefte komt o.a. voort uit het feit dat veel ROC's geen bijeenkomsten meer organiseren voor de ambassadeurs en geen begeleiding meer betaalt.

In 2013 had de deelnemersdag, in de Efteling, een sterk recreatief karakter. Deelnemers gaven aan ook behoefte te hebben aan meer inhoudelijk debat rond laaggeletterd zijn en weer gaan leren. Het programma van de dag in 2014 was daar sterk op gericht.

Er waren workshops zowel voor deelnemers als trainingen en discussie gericht op de rollen van ambassadeurs.

Jaarlijks nomineert ABC 3 instellingen en/of bedrijven die zich onderscheiden in hun communicatie met laaggeletterde cliënten. De bezoekers van de deelnemersdag kiezen op basis van een presentatie van die drie instellingen welk initiatief de prijs verdient. De jaarlijkse trofee is een kunstwerk rond een letter. In 2014 was de letter Q aan de beurt.

De drie genomineerden waren de TU Delft met een OV chipkaart ontworpen vanuit de belangen van de reiziger, het bedrijf Overheidsfilm.nl uit Groningen met 3 makkelijke animatiefilms (Hoe vraag ik een paspoort, een rijbewijs of een id-kaart aan?) en het college van B&W van de gemeente Wijchen met het hetschreven coalitieakkoord in eenvoudige taal.

Na de presentaties en de stemming door de aanwezigen werd de TU Delft als winnaar aangewezen. Het verschil met het project overheidsfilm.nl was slechts twee stemmen.

De trofee was een prachtige bronzen Q vervaardigd door de Limburgse kunstenaar Jenny Roost

De Q van Jenny Roost

Jasper van Kuijk van de TU Delft met de trofee

Stimuleren

1. Training van Ambassadeurs.

In 2014 is er door ABC een aantal nieuwe ambassadeurs gerekruteerd en getraind in de afdeling Noord Holland, Gelderland en Overijssel. Samen met de Stichting L&S is het trainingsmateriaal "Zeg het voort" herzien en zijn in Utrecht en in Flevoland een aantal nieuwe ambassadeurs getraind. De samenwerking wat betreft scholing van ambassadeurs met de Stichting L&S heeft vooral betrekking op de regio's waar de Taal voor het Leven pilots lopen. Bij de inzet en ondersteuning van ambassadeurs wordt de samenwerking op landelijk niveau geïntensiveerd. Gezamenlijk is eind 2014 besloten de ambassadeurs onder het regime van de vrijwilligersregeling en – vergoeding te brengen. Doordat een aantal ROC' s zich terugtrekt uit de educatie van laaggeletterden, heeft Stichting ABC het initiatief genomen om een aantal ambassadeustrainingen uit te voeren. Omdat ABC, indien er middelen zijn in de toekomst, wellicht in andere regio's ook trainingen gaat aanbieden, wordt onderzocht of er tevens behoefte is aan een training voor ambassadeursbegeleiders, die in de toekomst waarschijnlijk niet via de ROC' s zullen komen. De begeleiders vormen het regionale/provinciale kader waarin de taalambassadeurs kunnen gedijen en zijn dus voor het activeren en actief houden van de ambassadeurs van essentieel belang.

2. Database van ambassadeurs.

De activiteiten in verband met het onderhouden van de database van ambassadeurs zijn in 2014 voortgezet. De kern was het up to date brengen en houden van de gegevens. Rond december 2014 was 75% van de gegevens up to date.

De database bevat gegevens over alle ambassadeurs, die ABC kent. Het gaat daarbij niet alleen om contact informatie maar ook om gegevens over de ervaring van ambassadeurs, hun kwaliteiten en enkele specifieke kenmerken. Die gegevens helpen gebruikers van de database de juiste ambassadeur te vinden voor hun specifieke (promotie/ informatie) behoeften.

3. Provinciale activiteiten

Ook in 2014 is er in de afdelingen van ABC veel werk verzet. De bestuursleden/taalambassadeurs en hun begeleiders zetten zich enorm in om de strijd tegen laaggeletterdheid op de maatschappelijke en politieke agenda te houden en om laaggeletterde mensen te motiveren weer te gaan leren. Hieronder wordt door elke afdelingen een beknopte samenvatting gegeven van de activiteiten die ze ondernamen.

Noord-Holland.

De afdeling Noord-Holland heeft 16 actieve taalambassadeurs. Vanaf 2015 is Flevoland naar verwachting een nieuwe afdeling van St. ABC. In 2014 waren de TA's Flevoland altijd uitgenodigd bij bijeenkomsten georganiseerd in Noord-Holland. In dit jaarverslag zijn de wervingsactiviteiten van Flevoland niet opgenomen. Dat overzicht van activiteiten is bekend bij de coördinatoren van Taal voor het Leven regio Flevoland.

Activiteiten van TA's ondernomen in N-H zijn onder te verdelen in:

1. *Samenwerking L&S, Taal voor het Leven, Leef en Leer Amsterdam*: TA's betrokken bij de reizende fototentoonstelling, presentatie met TA's Gezin en Gezondheid', Humanitas, EVA, Taalmarkt, actie Bel Vera. Er werden 6 nieuwe TA's getraind in Flevoland. Naar aanleiding daarvan werd besloten de training 'Zeg het Voort' te updaten en aan te vullen. AT5 maakte 7 filmpjes met TA's voor TV en website Leef en Leer Amsterdam. Verder waren er het verkiezingsdebat in de OBA en de nieuwjaarsbijeenkomst L&S met een genomineerde TA voor Taal Helden.
2. *Bondgenootschappen/Allianties*: hier waren steeds TA's van ABC bij betrokken. Met BOEK DE TOEKOMST een klein symposium in bibliotheek Hilversum startte samenwerking in het Gooi. In de bibliotheken Purmerend, Edam, Zaandam startte in taal-café's de samenwerking met welzijnsorganisaties waarbij TA's steeds een rol speelden, Taal-café Hoorn Bondgenootschap presentatie en ondertekening, Taal-café bibliotheek Amstelveen, Uithoorn, Aalsmeer Bondgenootschap, Taal-café Kennemerland bondgenootschap. Bij deze laatste speelden TA's Levensverhalen.
3. *Testpanel ABC N-H*: hier waren 10 TA's bij betrokken getest werden: Vragenlijst Emotie bij lezen onderzoek Paula Gouw L&S, Universiteit Groningen fotonovelle gezondheidszorg, website woon/zorggroep in Schagen, lesmateriaal SUCCES, bibliotheek-academie Hoorn brainstormt met TA's testpanel over toegankelijkheid bibliotheek Hoorn voor laag opgeleide bezoekers, TA's testen brieven van de Zorgverzekering SVB, voorlichtingsfilmpjes voor jonge ouders over stress bij zwangerschap, test verbetering van de website 'Leef en leer Amsterdam', folders OLVG-, Antonius ziekenhuis Utrecht tijdens de week v.d. alfabetisering, folder van gezamenlijke huisartsenpraktijken in Amsterdam
4. *Pers en media*: Gooi en Eemlander met 'Boek je toekomst symposium' in het Gooi, Artikel in LES over de meelesclubs in bibliotheken, Publicatie in omroep MAX, Boekpresentatie TOP vrouwen, Artikel in Het Parool met nieuwe TA, Radio N-H interview Levensverhalen, artikel Levensverhalen N-H Dagblad.
5. *Verdere presentaties & samenwerking*: AOF Huisartsen-training omgaan met laag opgeleide patiënten. ABC was betrokken bij training ontwikkeld voor huisartsen herkennen van laaggeletterden, ESPIRA zorginstellingen Amsterdam in gesprek met meerdere TA's. In de spotlight' verhalen van taalambassadeurs op www.taalvaardigheden.nl. UVA studenten waren

vaak in gesprek met TA's voor onderzoek en profiel werkstukken. ESPIRA in gesprek met laag opgeleide personen. Informatie markt in OLVG ziekenhuis met TA's

Hoogtepunten waren: de try-out levensverhalen in de bibliotheek van Hoorn met sketches van 8 TA's. Hierbij aanwezig waren krant en radio N-H. De prijsuitreiking tijdens Festival v/h leren. TA's werden opgeleid in Flevoland. De ondertekening door ABC N-H bij meerder Bondgenootschappen en samenwerking met bibliotheken.

Er waren twee TA's & begeleiders uitwisselingsdagen voor 30 personen in februari en in juni. TA's vergaderen, trainen en wisselen ervaringen uit en tijdens een ontspannend bezoek aan museum en andere gelegenheid.

Plannen voor 2015: doorgaan op de ingeslagen weg met weer twee tot drie uitwisselingsbijeenkomsten TA's N-H. De samenwerking met de bondgenootschappen voortzetten. We hopen het Testpanel weer vaak in te zetten met als doel: heldere taal, toegankelijkheid van informatie, kritisch kijken naar de inhoud, dit stimuleert bovendien het begrijpend lezen van TA's. We willen proberen meerdere nieuwe sketches aan van het project Levensverhalen toe te voegen. We hopen nieuwe TA's en begeleiders te werven en op te leiden. Sponsors vinden voor het werk van ABC. Verder altijd de nieuwe ontwikkelingen volgen en samenwerken met organisaties.

Noord-Brabant

De afdeling bestond in 2014 uit 16 actieve leden.

Er is hard gewerkt aan de volgende activiteiten:

1. **Bewustwordingscampagne laaggeletterdheid.**

- In dit kader zijn in 2014 vier bijeenkomsten georganiseerd waarbij informatie is gegeven over laaggeletterdheid en waarbij de toehoorders in gesprek zijn gegaan met de aanwezige ambassadeurs. Doel was, de toehoorder bewust te maken van de problematiek waarmee laaggeletterden te maken hebben.
- Aan de activiteit deden per bijeenkomst 4 ambassadeurs en twee vrijwilligers mee.
- We werkten samen met provinciale netwerkorganisaties: BUS, PVR en 't He
- Het succes was wisselend vwb de deelname van de genodigden. Inhoudelijk was het succes goed te noemen. Toehoorders toonden zich zeer betrokken en gaven aan in de dagelijkse praktijk die voor hen lag, zich bewust te zijn van dit thema.
- In 2015 staan in dit kader nog twee bijeenkomsten gepland.

2. **Werving nieuwe ambassadeurs**

- Er zijn diverse organisaties benaderd door actieve ambassadeurs en vrijwilligers met het doel nieuwe ambassadeurs te vinden.
- In Brabant zijn in de regio Eindhoven en Tilburg geen actieve ambassadeurs.
- de gehele afdeling deed mee aan deze activiteit.
- Er is contact geweest met de ROC's, met vrijwilligersorganisaties en bibliotheken
- De acties hebben twee nieuwe ambassadeurs opgeleverd uit de regio Oss.
- In 2015 wordt dit actiepoint vervolgd.

3. Voorlichting gemeenten en politieke partijen

- In het kader van de gemeenteraadsverkiezingen zijn ambassadeurs in gesprek gegaan met politieke partijen, zoals PvdA en Senioren 2013 in Helmond, Groen Links en D66 in Tilburg en CDA in Eindhoven. Ook is er een brief uitgegaan naar alle politieke partijen in de gemeenten Noord-Brabant om laaggeletterdheid onder de aandacht te brengen.
- Vijf ambassadeurs en twee vrijwilligers waren bij deze activiteit betrokken.
- Het succes is afhankelijk van wat deze politieke partijen doen met het gegeven laaggeletterdheid en betrokken willen zijn bij het thema laaggeletterdheid in de betreffende gemeente.
- Deze activiteit heeft in 2015 minder urgentie.

4. Voorlichting PABO's

- Jaarlijks worden in Brabant de PABO's benaderd mbt het geven van voorlichting. Vier ambassadeurs en een vrijwilliger verzorgen gastlessen. Het doel is om jonge PABO-leraren bewust te maken van het probleem van laaggeletterdheid.
- Ook in 2015 zullen we deze activiteit weer uitvoeren.

5. Contacten met bibliotheken, ROC's, Basisscholen.

- In de week van de alfabetisering worden door ambassadeurs in hun eigen regio contacten gelegd met bovengenoemde organisaties en activiteiten zoals bijv. voorlezen voor kinderen, uitgevoerd.
- Vijf ambassadeurs zijn hierbij in 2014 actief geweest.
- Deze activiteit loopt door in 2015.

6. Deelname bondgenootschappen

- Twee ambassadeurs en een vrijwilliger bezoeken de bijeenkomsten van het Bondgenootschap in Uden.
- het succes valt moeilijk te meten, meedoen is belangrijk om het thema laaggeletterdheid actueel te houden.
- Wordt voortgezet en wellicht uitgebreid met nieuwe bondgenootschappen in 2015.

16 mensen uit de afdeling namen deel aan de verschillende landelijke evenementen.

Limburg

Het bestuur bestaat uit 9 personen. In het bestuur zitten (ex)leerlingen van alle drie de Limburgse ROC's. Naast het bestuur zijn er ongeveer 10 ambassadeurs actief.

Het bestuur wordt ondersteund door een secretaris en een adviseur.

Contacten met gemeenten.

In 2014 is contact gelegd met de drie gemeenten die in 2015 centrumgemeenten gaan worden, Venlo, Roermond en Heerlen. Afgesproken is dat begin 2015 opnieuw contact zal worden opgenomen.

De gesprekken werden en worden gevoerd door 1 of 2 bestuursleden en 1 of 2 ambassadeurs uit de regio.

Contacten met de ROC' s: Arcuscollege, GildeOpleidingen en Leeuwenborgh.

In 2014 werd 5 maal vergaderd met vertegenwoordigers van de drie Limburgse ROC' s.

In dit overleg wordt o.a. gesproken over:

- nieuwe ontwikkeling en toekomst.
- de jaarlijkse deelnemersdag.
- contacten met ambassadeurs.
- doelgroep.
- week van de alfabetisering

Provinciale deelnemersdag.

De deelnemersdag vond dit jaar plaats in Maastricht en werd georganiseerd in samenwerking met het ROC Leeuwenborgh. Het thema was "Flikken Maastricht".

Er waren ongeveer 100 deelnemers.

Samenwerking met andere door de provincie erkende Maatschappelijke Organisaties.

De provincie Limburg erkent 32 organisaties als M.O.. Deze MO's proberen elkaar waar mogelijk te ondersteunen. Bij een aantal van deze organisaties hebben wij een presentatie kunnen verzorgen over laaggeletterdheid. In 2015 zullen wij deze presentaties verder gaan verzorgen bij plaatselijke afdelingen van de MO's.

Conferentie.

In november vond onze jaarlijkse conferentie plaats. Dit jaar werden gemeenten en instellingen die contacten hebben met laaggeletterden uitgenodigd. Thema was "Investeren in laaggeletterdheid loont! Investeert u mee?" De belangstelling viel helaas enigszins tegen; er waren 75 deelnemers. Prof. Maurice de Greef hield een boeiende presentatie over het thema.

In 2015 zullen laaggeletterden en mensen uit hun omgeving worden uitgenodigd.

Contacten met ambassadeurs.

In 2014 zijn er 4 bijeenkomsten georganiseerd voor ambassadeurs. ABC is hiermee gestart omdat bij één ROC geen tijd meer beschikbaar is voor begeleiding van ambassadeurs en omdat ambassadeurs een positieve bijdrage kunnen leveren (en dat ook graag willen doen) aan het werk van ABC.

In de bijeenkomsten zijn o.a. de te voeren gesprekken met de gemeenten voorbereid. Ambassadeurs worden nu ook door ABC ingezet bij gesprekken en presentaties.

Contacten met Scholen voor praktijkonderwijs.

In 2014 is opnieuw geprobeerd om contact te leggen met het Praktijkonderwijs (het vroegere VSO). Om ons onduidelijke redenen krijgen wij echter geen toegang.

In 2015 zullen we bekijken of we deze scholen misschien op een andere manier moeten benaderen. We gaan door!

Diverse activiteiten.

In de loop van het jaar is door bestuursleden en ambassadeurs deelgenomen aan verschillende activiteiten zoals:

- Landelijke deelnemersdag
- Landelijke Ambassadeursbijeenkomsten.
- Deelname aan Bondgenootschap Laaggeletterdheid Parkstad.
- Regionale activiteiten in de week van het leren.
- Met "onze kraam" aanwezig zijn bij bibliotheken, bij markten en in gemeentehuizen.

Overijssel

De afdeling Overijssel bestond in 2014 uit 19 actieve leden.

Er zijn 19 ambassadeurs in de provincie waar de afdeling werkt

1. Bestuur: vergaderde 3x: 12 febr, 19 mei en 19 nov.
2. Inhoud van de activiteit :
  - *werven, opleiden en inzetten van ambassadeurs
  - *organiseren provinciale ambassadeursdag, op 12 april bij ROC Zwolle.
  - *Workshops over mediatraining (Irene Stenvers) en Alfabetiseren (Anita Middel).
  - *Recreatie: Koken met TON.
3. Hoeveel mensen deden aan de activiteit mee: aan de provinciale ambassadeursdag 29 personen
4. Met wie werkten we samen (L&S, Bibliotheken)
5. Was het een succes ?

De provinciale dag was w eer een succes.

Het werven, opleiden en begeleiden is een voortdurend proces. Is ook onze corebusiness. Activiteiten als werven van cursisten, benaderen van bedrijven, voorlichting Pabo's enz. enz. zijn allemaal activiteiten waarin door Taal voor het Leven activiteiten worden ontplooid. ABC. Dat daarin het geluid van de ambassadeurs moet meeklinken is evident.
6. Gaan we er volgend jaar mee door ? (indien ja, wat is er dan voor nodig). Ligt wel in de bedoeling

Gelderland

De **afdeling Gelderland** heeft in 2014 de volgende activiteiten ondernomen:

1. Opleiden van ambassadeurs. We hebben samen met he ROC 4 ambassadeurs opgeleid.
2. We hebben meegewerkt tijdens week van alfabetisering aan o.a.
  - **4 september:** Inloopcafé Zorgplan Gelderland. 50 organisatie doen er aan mee
  - **7 september** Informatiemarkt Wijchen. Goed bezocht!
  - **8 september:** Taallunchen in Groesbeek, Wychen, Nijmegen en Elst
  - **10 september** Bondgenootschap Laaggeletterdheid Nijmegen
  - **10 september** Voorleesactiviteit Beek.
  - **10 september:** Inloop bibliotheek Zetten en bijeenkomst Lionsclub
  - **11 september:** Taalhuis Arnhem
  - **Tentoonstelling** over laaggeletterdheid rond Marienburg in Nijmegen
3. We hebben subsidie aangevraagd. Subsidie Oranjefonds is afgewezen.
4. De afdeling heeft zich aangesloten bij Bondgenootschap Arnhem en Bondgenootschap Nijmegen

5. We hebben geprobeerd ROC Doetinchem te betrekken bij onze activiteiten. Is niet gelukt helaas.
6. We hebben viermaal vergaderd met bestuur.
7. We hebben vier maal vergaderd met deelnemers (de taalambassadeurs in Gelderland).
8. De contacten met gemeente Overbetuwe zijn verstevigd.
9. Lions clubs zijn benaderd o.a Lionsclub Deventer.
10. Er is voorgelezen op basisscholen in groep 4-5.
11. 25 gekregen computers zijn of worden gereed gemaakt om in bruikleen aan laaggeletterden te geven.

Zeeland

Afdeling Zeeland is op 29 november 2014 tijdens de landelijke bijeenkomst in 's Hertogenbosch toegetreden tot Stichting ABC.
Het bestuur wordt gevormd door vier taalambassadeurs en twee coaches.

Richard Bruël , voorzitter
Franklin Victor, 2^e voorzitter
Diny Weststrate, notulist
Dave van de Bos, 2^e notulist
Ria Koehorst, coach
Bep Huijbregtse, coach en penningmeester

De vier taalambassadeurs zijn na een training in presentatie, omgang met media, in 2013 geïnstalleerd. De opzet van een netwerk van taalambassadeurs in Zeeland is gerealiseerd door de vier clubs van Soroptimist Internatial in Zeeland.
In de praktijk is het niet eenvoudig om afspraken te maken met bedrijven waarvan wordt vermoed dat laaggeletterden aanwezig zijn.
Hierdoor is er voor de vier taalambassadeurs nauwelijks gelegenheid om hun verhaal te doen vanaf het moment dat zij terug naar school zijn gegaan.

Dit heeft het bestuur van afdeling Zeeland doen besluiten in het werkplan van 2015 alleen activiteiten op te nemen waarvan de nadruk ligt op promotie.

Organisatie

Structuur.

De Algemene ledenvergadering van ABC (met de afdelingen als lid) heeft in 2014 2 keer vergaderd. De verenigingsleden, de afdelingen maakten opnieuw hun rol meer dan waar. Bij beide vergaderingen was er een grote betrokkenheid. De kritische bespreking van elkaars plannen en de uitvoering daarvan, het samen bespreken van relevante landelijke en regionale ontwikkelingen werkte verrijkend, zowel voor de afdelingen als voor het landelijke bestuur. Een belangrijk discussiepunt in 2014 was de duurzaamheid van onze club. Hoe staan we ervoor en waar willen we naartoe? Zijn de kernvragen. Het DB heeft de opdracht gekregen om in 2015 te zoeken naar sponsoring en het scheppen van een structurele basis voor ABC. Als we daar niet in slagen dan dient overwogen te worden om te samen te gaan met verwante organisaties zoals de Stichting L&S en/of anderen. Van groot belang daarbij is hoe het karakter van doelgroep organisatie behouden kan blijven. ABC profileert zich steeds meer als de 'vakbond' van en door de laaggeletterden. De input van onze ambassadeurs is daarbij onontbeerlijk.

Public Relations:

Veel energie is in 2014 gestoken in het verbeteren van de public relations.

Website: De revisie van de website en het werken aan goed en helder foldermateriaal waren hoofdactiviteiten. De website is vernieuwd van een site die vooral gericht was op de doelgroep, naar een site die zowel voor de doelgroep als voor het geïnteresseerde publiek relevante informatie biedt. In het voorjaar van 2014 is de nieuwe site gepresenteerd.

Folder: Met een sterke inbreng vanuit de afdeling Noord-Holland is het oude foldermateriaal van ABC grondig herzien. Het model dat Noord-Holland gemaakt heeft, in samenwerking met het mediabedrijf Light Fantastic is als basis gebruikt voor een landelijke folder die in de zomer van 2014 van de pers is gerold.

Samenwerking

Lezen & Schrijven

De samenwerking met de Stichting Lezen & Schrijven, zowel voor de realisatie van concrete activiteiten of het regelen van de inzet van ambassadeurs, door de database te benutten, als voor het afstemmen en elkaar ondersteunen was een van de kernactiviteit voor ABC. Alleen een goede en positieve samenwerking kan beide partijen sterker maken in het realiseren van onze gezamenlijke belangen.

Internationaal.

ABC vindt het belangrijk om zich te verbinden met verwante organisaties in Europa. In 2012 deden we mee in een project met Duitse, Oostenrijkse en Deense organisaties rond het inzetten van ambassadeurs in publicitaire activiteiten. In 2013 sloten we ons aan bij het European Literacy Network (ELINET), een netwerk van 80 organisaties in de EU, die allen op een of andere manier in de strijd tegen laaggeletterdheid zijn betrokken. In 2014 was ABC actief in de ELINET themagroep rond Fundraising Strategies.

Het dagelijks bestuur van ABC vergaderde in 2014 8 keer. Daarnaast werkten bestuursleden in kleine werkgroepen en/of ad-hoc overleggen.

Middelen

Al het werk waar in dit jaarverslag gewag van wordt gemaakt wordt uitgevoerd door de vrijwilligers van ABC. In de provinciale afdelingen, door de ambassadeurs en de ondersteuners van de afdelingen en op landelijk niveau door ambassadeurs en de leden van het landelijke bestuur. Vrijwilligerswerk dat onbetaalbaar is en waar geen geldelijke beloning tegenover staat. Zonder die inbreng zou het werk niet mogelijk zijn.

De Stichting ABC verwerft het geld en stelt dat beschikbaar voor het uitvoeren van activiteiten en het draaiende houden van de vereniging en haar afdelingen.

Overzicht middelen 2014	
Inkomsten	
Provinciale bijdragen	€ 30.924
Landelijke subsidies	€ 25.000
Overige	€ 8.806
Totaal	€ 63.730
Uitgaven	
Organisatie	€ 19.109
Activiteiten	€ 46.352
Totaal	€ 65.461
Verlies 2014	-€ 1.731

Het inkomen bestaat vooral uit subsidies van het rijk en de provincies. De rijkssubsidie, een krappe 40 % van de inkomsten in 2014 bestaat uit een subsidie van het Rijk die via de Stichting Lezen & Schrijven ter beschikking werd gesteld, op basis van een jaarlijks werkplan. Het overige inkomen komt in 2014 uit subsidies van de provincies Limburg en Noord-Holland. De bijdragen van de vrienden en de opbrengsten van de sponsoring via YoubeDo.com vormden met amper 14% een klein deel van het inkomen in 2014. Het resulterende negatieve resultaat is beperkt, maar het noodzaakt des te meer om nieuwe inkomsten te gaan vinden. De inzet is daarbij dat tenminste € 100.000,- op jaarbasis nodig is om ABC adequaat en succesvol te laten opereren. Dat is één van de uitdagingen voor 2015 en daarna.